

EFFATA

Periodiek van de Effatagemeenschap Nijmegen

Crisis en Pasen

In dit nummer

Het vrouwen-vluchtelingenhuis 'Mariam van Nijmegen' wordt door gedreven vrouwen in stand gehouden. Een interview met twee van hen leest u op pagina 3, 4, 5

De werkgroep 'Kunst en Religie' organiseerde een uitstapje naar de studentenkerk, waar men sprak met een kunstenaar én voorganger, pagina 6,7

Aan een andere gedreven vrouw gaat u binnenkort geld geven als u koffie drinkt in de kerk. De koffiegroep ondersteunt een nieuw project in Oeganda, waarover u kunt lezen op pagina 7, 8

De laatste grote bijeenkomst in onze kerk deze periode was de vastenmaaltijd. U leest een verslag op pagina 9, 10

Een indrukwekkend verhaal rond het overlijden van een voormalige koster van Effata leest u op pagina 11

Hoe zal Pasen dit jaar zijn? In ieder geval niet als alle andere jaren, want we zitten midden in een wereldwijde crisis vanwege het coronavirus. Allemaal hebben we hiermee te maken. Ook onze Effata-gemeenschap, want sinds 15 maart mogen we geen publieke zondagsviering meer houden tot en met de Paasdagen. Voor velen is de zondagsviering een belangrijk moment in de week. Hoe lang deze situatie zal duren is ongewis. De oproep tot sociale onthouding en dus niet meer op bezoek kunnen bij wie het zo hard nodig hebben, het vooruitzicht dat ruim de helft van de Nederlandse bevolking besmet zal raken, de vrees dat mijzelf of mijn naasten dat zal treffen, dat alles roept veel op, zoals angst. Waar we altijd vast op konden rekenen, dat blijkt nu kwetsbaar, soms ook onbereikbaar te zijn.

Op Aswoensdag hebben we onszelf weer gerealiseerd hoe klein en nietig we zijn, dat we van het stof van de aarde gemaakt zijn en daartoe ook weer zullen vervallen. Maar dat we drie weken later die kwetsbaarheid, die nietigheid, zo indringend zouden ondervinden door de coronacrisis, daar rekenden we niet op. Per slot van rekening hebben we onze zaakjes in Nederland goed op orde. Maar we zijn in de veertigdagentijd beland in een situatie van persoonlijke en maatschappelijke ontregeling. Zo vasten we anders dan anders...

In de veertigdagentijd, een periode van inkeer en bezinning, hebben we dit jaar als thema 'barmhartigheid' centraal gesteld. Maar uitgerekend nu is het moeilijk om de medemens fysiek nabij te zijn. Gelukkig zijn veel mensen inventief om elkaar een hart onder riem te steken, zoals blijkt uit het ondersteuningsapplaus en het klokken luiden voor de werkers in de zorg. De coronacrisis zet aan tot bezinning. Hoe hiermee vanuit mijn geloof om te gaan? Bidden om kracht voor mensen die getroffen worden?

Wat het dit jaar voor Goede Week en Pasen zal worden, dat weten we niet. In ieder geval anders dan andere jaren. We kunnen ons wel de vraag stellen of de verhalen van Palmzondag tot en met Pasen ons iets kunnen zeggen over deze crisis. Is het 'Hosanna' van de Palmzondag een hosanna van overmoedig vertrouwen in de cultuur van controle en rationaliteit? Mogen we onze situatie als een lijden zien? Kunnen we het opstandingsverhaal verstaan in de zin dat deze alomvattende crisis ook goeds losmaakt in alle mensen, en dat we elkaar over een jaar daaraan zullen herinneren? Het is te hopen. Dan heeft Pasen 2020 ons een uitweg gewezen uit... Dat is aan ieder om zelf te zeggen, tegen onszelf, tegen elkaar, en tot God.

“

'Waar we altijd vast op konden rekenen, dat blijkt nu kwetsbaar'

Hans Hamers

Van het pastoraal team

Kees Keijsper O.P. overleden

Afgelopen zaterdag 14 maart is na een kort ziekbed in zijn convent in Berg en Dal pater Kees Keijsper O.P. overleden. Kees is jarenlang op zondag in onze kerk voorgegaan. In november hebben we hem daarvoor uitgebreid bedankt, en hem een geldelijk cadeau aangeboden waarmee hij zijn medebroeders in Zimbabwe kon ondersteunen. De uitvaart heeft donderdag 19 maart plaatsgevonden vanuit onze kerk. Hierbij is een beperkt aantal medebroeders en familieleden aanwezig geweest. Wellicht zullen we Kees op een passende manier gedenken als de coronacrisis voorbij is. Elders in dit blad kunt u een in memoriam lezen.

Zorg voor de gemeenschap, zorg voor elkaar

Juist in deze onzekere tijd van coronacrisis is er behoefte aan steun, vooral bij de kwetsbare medeparochianen. Hoewel we niet bij elkaar op bezoek kunnen gaan, kunnen we wel iets doen, door bijvoorbeeld vaker telefonisch contact te zoeken, een kaartje te sturen, of voor elkaar te bidden. Als u wensen, vragen of suggesties heeft voor het pastorale team, dan horen we dat graag.

Goede week en Pasen

De bisschoppen hebben alle publieke vieringen verboden tot en met 13 april, Tweede Paasdag. We kunnen in ieder geval niet meer op zondagen, in de Goede Week en met Pasen samen vieren. Voor velen zijn dit vertrouwde en gekoesterde momenten. Op het moment van schrijven (18 maart) is nog onduidelijk hoe we wel liturgisch vorm gaan geven aan de Goede Week en Pasen. In dit parochieblad treft u een inlegvel waarop meer informatie staat.

5 mei

Zoals afgelopen twee jaren is gedaan, willen we dit jaar in een bijzondere viering aandacht besteden aan 5 mei Bevrijdingsdag. Dat zal zijn op zondag 3 mei. Een bijzondere viering wil zeggen dat ruim afgeweken kan worden van de normale praktijk van de zondagse liturgie. Wie deze viering gaan vormgeven is nog niet bepaald. Bij deze een oproep aan u lezers, om na te denken of het wellicht voor u iets is hieraan mee te werken. Vanwege de coronacrisis is een voorbehoud wat betreft de haalbaarheid op zijn plaats.

Hans Hamers

Van het locatieteam

Kunnen we straks samen Pasen vieren? Terwijl ik dit schrijf hebben we afgelopen weekend geen viering in onze kerk kunnen houden vanwege het virus. Voorlopig zijn de maatregelen van de overheid van toepassing, tot 6 april. De zondag daarna is het Pasen. We leven in een uitzonderlijke tijd. Het is voorzover ik weet nog nooit voorgekomen dat de bisschoppen hebben geadviseerd geen vieringen met parochianen te houden in de kerken. Dan mis je de gemeenschap die we met elkaar vormen. Met het pastoraal team zoeken we naar mogelijkheden om met elkaar in contact te blijven.

Pasen! Het feest van de kern van ons christelijk geloof. Laten we hopen dat we dat gezamenlijk kunnen vieren. In ieder geval wens ik u namens het locatieteam een zalig Pasen en een goede gezondheid.

Een paar dagen geleden kregen we het bericht van het overlijden van 'onze' Kees Keijsper. Fijn dat we nog niet zo lang geleden hem konden bedanken voor zijn inzet en toewijding als voorganger in onze vieringen. We zullen hem missen in onze gemeenschap.

Gedurende de afgelopen weken heeft het locatieteam aan vele zaken aandacht besteed. Zo waren er de afronding van de financiële jaarrekening 2019, de verhuur van de negen kamers in het parochiecentrum en de aanschaf en installatie van een nieuwe pc op het secretariaat. Ook waren we bezig met een nieuwe opzet van de parochieraad van de Stefanusparochie, plannen van de Antonius van Padua gemeenschap voor een diaconaal centrum, en meer.

Tot slot wil ik u uitnodigen om met vreugde uit te kijken naar het Paasfeest, en u niet teveel te laten leiden door alle nare berichten die elke dag in het nieuws verschijnen. Probeer te kijken naar wat wel mogelijk is in de gegeven omstandigheden. Zijn er zaken die u al lang had willen doen maar nog steeds niet gedaan zijn? Misschien is daar nu de mogelijkheid toe. Bovendien zijn er vele mooie boeken waarvoor u nu de gelegenheid hebt. Een lekkere wandeling in het bos is ook prachtig. Kortom, mooie dingen genoeg.

*Namens het locatieteam
Ab Blom*

In Memoriam

Kees Keijsper o.p.

Het moet bij een van de Albertinumlezingen in het voorjaar van 2013 geweest zijn dat ik kennis maakte met Kees Keijsper. Je zag hem niet over het hoofd. 'Weet je dan niet wie ik ben?' leek hij ongezegd te vragen. Nee, deze pater, zojuist teruggekeerd na vijftig jaar missie- en opbouwwerk in Zuid-Afrika, was deze jonge lekendominicaan onbekend.

Dat zou niet lang meer duren want, verantwoordelijk als ik was voor het vieringenrooster inclusief het probleem van het vinden van gewijde voorgangers, een bezoek aan het provinciaal van de dominicanen aan de Oude Kleefsebaan kon niet lang uitblijven. Wat mij in het gesprek met hem opviel was dat Kees in de voorafgaande decennia zo goed op de hoogte was gebleven van de ontwikkelingen in Nederland.

Om een lang verhaal kort te maken, Kees zou spoedig met plezier en toewijding voorgaan in onze kerk. Hij had weliswaar weet van de ontwikkeling in de liturgie sinds Vaticanum II, maar ervoer het als een handicap dat hij daar in praktische zin nooit mee te maken had gehad.

Liederen, tafelgebeden, het was allemaal nieuw voor hem. Daarnaast was de sobere liturgie in onze kerk hem vreemd. Van onze kant was het verrijkend te merken hoe degelijk hij bij de voorbereiding van de vieringen te werk ging en ons, medevoorgangers en dirigenten, bij herhaling uitlegde waarom - liturgisch gezien - de dingen 'zo bedoeld waren'. Dat heeft gaandeweg bijgedragen aan het integreren van liturgische tradities binnen Effata.

Kees' overwegingen waren inhoudelijk steeds gedegen, met een mooi evenwicht tussen tekstuitleg en betekenis daarvan in het dagelijks leven. Hij liet met zijn stevige stem duidelijk uitkomen dat ons geloof niet zonder consequenties is. Zijn 'jaren-vijftig-taalgebruik' namen we daarbij graag op de koop toe.

Effata-Dominicus is Kees veel dank verschuldigd!

Moge hij nu geborgen zijn in het licht en de vrede van de Eeuwige.

Frits Muller o.p.

Mariam van Nijmegen

een veilige haven voor de dakloze vluchtelingenvrouwen

Contrast

Groter kan het contrast niet zijn op deze maandagmiddag. Terwijl duizenden vluchtelingen de wanhoop nabij zijn in het niemandsland tussen Turkije en Griekenland, praat ik met twee vrouwen in ons parochiecentrum over hun

betrokkenheid bij de opvang van vluchtelingenvrouwen in Nijmegen. Lenie Scholten, voormalig wethouder in Nijmegen en Eindhoven, heeft in haar politieke loopbaan altijd de vluchtelingenproblematiek in haar portefeuille gehad. Nu werkt zij voor de stichting 'Vluchtelingen in de knel Eindhoven'. Zij is daarnaast ruim drie jaar voorzitter van de 'Stichting Wereldvrouwenhuis Mariam van Nijmegen'. Dorry de Beijer, geestelijk verzorger in Joachim en Anna en in De Honinghoeve, is

bestuurslid van deze stichting. Haar betrokkenheid met vluchtelingen dateert uit 1974, toen zij met Chileense vluchtelingen geconfronteerd werd die slachtoffer waren van het beleid van Pinochet. Ze was ook jarenlang betrokken bij de 'Stichting Gast'. Dorry is lekendominicaan en onderhoudt in onze regio contacten met kerken en religieuze organisaties om het Wereldvrouwenhuis mede te ondersteunen.

Het Wereldvrouwenhuis werd in 2013 opgericht in Nijmegen. Onder de vele vluchtelingen bevond zich toen een heel kwetsbare groep: dakloze alleenstaande vrouwen, zonder documenten en met veel medische problemen. Op een geheime plek in de stad werd voor hen een huis gevonden. Dat huis kreeg, naar analogie van Mariken van Nimwegen, de naam 'Mariam van Nijmegen'. Mariam verwijst ook naar Maria, met voor christenen een herkenbare betekenis. In de islam staat Marjam voor Maria, dus even herkenbaar voor vrouwen met deze geloofsovertuiging.

Het doel van Mariam

De passie waarmee Dorry en Lenie over het Wereldvrouwenhuis vertellen is indrukwekkend. Mariam richt zich op dakloze vluchtelingvrouwen. Veelal zijn deze vrouwen slachtoffer geworden van seksueel geweld in het land van herkomst of tijdens hun vlucht. Gemiddeld worden 20 vrouwen opgevangen. In het jaarverslag van 2018 lezen we dat ze afkomstig zijn uit Iran, Eritrea, Albanië, Senegal, Uganda, Armenië en Irak. Het zijn vrouwen die door de AZC's op straat zijn gezet omdat ze een negatief antwoord kregen van de IND op hun eerste procedure. Ze moeten het dus zelf maar verder uitzoeken. Hun leeftijd varieert van 16 tot 60 jaar.

Mariam biedt hen een veilige opvang. In twee huizen onder hetzelfde dak zijn acht kamers ingericht, waar vrouwen maximaal zes maanden mogen verblijven. Zij verplichten zich tot een programma van activiteiten en lessen, en hebben een persoonlijk begeleider. Ook kunnen ze samen het huishouden. Alles is gericht op het versterken van hun zelfredzaamheid en het opbouwen van een sociaal netwerk. Dit laatste is belangrijk omdat zij na zes maanden een nieuw onderkomen nodig hebben. Sommige vrouwen lukt het om naar familie te gaan in ons land of een buurland, anderen keren terug naar een AZC en wachten op een nieuwe asielprocedure. Weer anderen kunnen terecht bij een andere organisatie in Nederland, en helaas vertrekt een enkeling met onbekende bestemming.

Waar mogelijk probeert Mariam nieuwe aanknopingspunten te vinden om alsnog kans op asiel te verkrijgen. Dit gebeurt met name met vrouwen die gevlucht zijn vanwege hun geloofsovertuiging of seksuele geaardheid. Tijdens het onderzoek door de IND durven zij vaak geen bronnen te noemen, uit angst dat hun familie daarvoor gestraft wordt. Mariam probeert met behulp van de sociale advocatuur de geloofwaardigheid van hun verhaal te vergroten. Af en toe lukt het om in tweede instantie een verblijfsvergunning te krijgen. Maar voor een aantal vrouwen is er geen juridisch perspectief. Toch willen die niet terugkeren naar het land van herkomst. Door het activiteitenprogramma en de persoonlijke begeleiding worden zij gedwongen na te denken over een plan B. Daarbij wordt de termijn van zes maanden nauwlettend in de gaten gehouden.

Alle vrouwen hebben meerdere, soms zeer ernstige, gezondheidsproblemen, en komen onder behandeling bij huisartsen van het Universitair Gezondheidscentrum Heyendaal. De meeste worden doorverwezen naar specialistische zorg in een ziekenhuis of bij de GGZ. De persoonlijk begeleider gaat zoveel mogelijk mee. Het behoeft geen toelichting dat Mariam uitsluitend werkt met vrouwelijke begeleiders en vrijwilligers. Er werken ruim 45 vrijwilligers. Sommigen geven Nederlands of fietsles, anderen stimuleren creativiteit en beweging. Ook het onderhoud is in handen van vrijwilligers, zoals de tuinvrouw en de klussenvrouw. De coördinator werkt ook op vrijwillige basis. Het is gelukkig niet moeilijk om vrijwilligers te vinden. Wel een punt van voortdurende zorg is de werving van financiën.

Giften en acties

De Stichting Wereldvrouwenhuis moet zichzelf zien te bedruipen. Zij ontvangt alleen van de gemeente Nijmegen een bijdrage in de huurkosten. Alle andere activiteiten dienen bekostigd te worden uit giften van fondsen, particulieren en organisaties. 'Zo heeft een religieuze orde toegezegd vijf jaar lang de energiekosten voor haar rekening te nemen', vertelt Lenie, 'en dat geeft lucht. Maar er is zoveel meer nodig. De vrouwen krijgen 10 euro zakgeld per week. Je moet vaak veel telefoongesprekken voeren. We hebben soms veel reiskosten vanwege een nieuwe procedure. Het gasfornuis of een matras moet vervangen worden.' 'Het huis moest vorig jaar aan de binnenkant hoognodig geschilderd worden', vult Dorry aan. 'Ook daarvoor stellen vrijwilligers zich beschikbaar, maar toch... het onderhoud is en blijft voor onze

rekening. De vrouwen zijn lid van de Voedselbank en de Kledingbank, maar een punt van zorg blijft hoe onze kasten en kelders gevuld blijven met de noodzakelijke levensbehoeften.'

Afgelopen jaren wist het bestuur zich gesteund door donaties van particuliere personen, van maatschappelijke en kerkelijke organisaties, door acties van supermarkten of kleine middenstanders, en door de schenking van goederen in natura. Maar de reserves van de stichting zijn niet zo ruim dat ze het negatieve verschil tussen inkomsten en uitgaven nog jarenlang kan opvangen. Daarom gaan bestuursleden nu actief aan de slag om het aantal donaties te vergroten en het draagvlak van het Wereldvrouwenhuis te verbreden. Zo zijn Lenie Scholten en Dorry de Beijer bij Effata gekomen, via de contacten die Dorry als lekendominicaan heeft met onze gemeenschap. Ze zijn blij met het aanbod dat op zondag 19 april, 'Beloken Pasen', de opbrengst van de collecte voor het Wereldvrouwenhuis zal zijn. Dorry en Lenie zullen dan aanwezig zijn om op het einde van de viering iets te vertellen, en tijdens de koffie in te gaan op reacties.

Als God ons thuisbrengt uit onze ballingschap...

Zeer onder de indruk van wat ik in dit gesprek hoor, vraag ik beide dames: 'Waarom doen jullie dit werk eigenlijk, wat drijft jullie?' Even kijken ze elkaar verrast aan.

Het lijkt voor hen een vanzelfsprekendheid. Lenie antwoordt spontaan: 'Mijn ouders zeiden altijd: 'Jij bent toevallig goed terechtgekomen. Jij bent bevoorrecht. Realiseer je dat er mensen zijn die minder bedeed zijn. Dat heb ik altijd met me megedragen en draag ik ook uit'.

Dorry: 'De ontmoeting met vluchtelingen heeft voor mij de deur tot een tot dan toe onbekend deel van de samenleving geopend, de achterkant. We zijn geneigd die te vergeten. Als ik me niet verbind met deze mensen, dan mis ik iets essentieels. Het is niet zo dat ik me bij vluchtelingen betrokken voel vanuit een plichtsgevoel als christen. Eerder is het omgekeerde het geval. Dit werk voedt mijn christenzijn. We zijn op weg naar de Goede Week en Pasen. We herdenken het lijden, maar ook de opstanding. Beide zie ik terug in dit werk. Ik heb vluchtelingen in ziekenhuis en gevangenis bezocht, ben betrokken geweest bij uitvaarten. Ik heb hun trauma's gezien, maar ook hun veerkracht, hoop en verlangen meegemaakt.'

'Het verlangen naar thuis is zo existentieel', vervolgt Dorry. 'Wij bieden als Mariam hopelijk meer dan alleen maar overleven: vriendschap, warmte, vertrouwen op eigen kracht, van mens tot mens, van hart tot hart. Dat doet me denken aan het bekende lied: 'Als God ons thuisbrengt uit onze ballingschap, dat zal een droom zijn...'

Betty Smits van Sonsbeek

In de viering van 19 april is de opbrengst van de gehele collecte bestemd voor het Wereldvrouwenhuis Mariam van Nijmegen.

Lenie Scholten

Dorry de Beijer

Column

Jan Roelofs
Pasen

Het was in de tijd dat ik nog wist dat Sinterklaas echt bestond en leerde dat de ooievaar kindertjes bracht. Het was in die tijd ook dat ik op Paaszaterdag precies om twaalf uur 's middags met mijn vriendje in hun achtertuin stond en wij samen de hemel aftuurden om zo mogelijk een glimp op te vangen van de kerkklokken die uit Rome teruggevoegen kwamen en luid bimbammend het komende Paasfeest aankondigden. Op Witte Donderdag, zo had broeder Casianus, mijn onderwijzer in de eerste klas van de lagere school geleerd, waren ze naar Rome vertrokken. Op Goede Vrijdag was er geen klok meer te horen. Maar op die zaterdagmiddag galmden het door de lucht. De klokken waren terug!

Het verhaal van de broeder bleek waar, net zo waar als Sinterklaas en de ooievaar. Het was ook op dat heugelijke tijdstip dat het vastentrommeltje open mocht. Veertig lange dagen had ik snoep en koekjes niet gegeten, -nou ja, vooruit op de zondagen in de vastentijd dan eentje-, maar verzameld in een blikken trommeltje met de afbeelding van een door paarden voortgetrokken koetsje. In die veertig dagen had het snoepgoed zich versmolten tot een grote zoete klont waar nu onder klokgelui tot buikpijns toe van genoten mocht worden. En morgen was het Pasen, tijd voor kerkgang in Paasbeste kleren en nieuwe nog knellende schoenen. Wie mooi wilde zijn moest pijn lijden.

Ik werd ouder. Sinterklaas, de ooievaar werden wat ze waren, het vastentrommeltje voorgoed gesloten. Er kwamen nieuwe verhalen voor in de plaats. Familieverhalen die met Pasen steeds weer verteld werden. En nieuwe gebruiken. Op Paaszaterdag wandelde ik met familie naar een neef in Lent, een traditie die meer dan 50 jaar standhield totdat er geen familie meer was en op die Paaszaterdagen niet meer gewandeld werd. Middagen die het ene jaar de belofte van een komende lente al in zich droegen, dan weer was het alsof de winter liet weten zijn greep op het weer nog niet verloren te hebben. Zo liepen we jaar in jaar uit langs de rivier die naar het westen stroomde. De rivier bleef de rivier. Die heeft het eeuwige leven. De familie niet. De ooit zo volle Paastafel vol schalen met eieren kent nu vooral lege stoelen. De jaarlijkse tocht is herinnering geworden. Wat blijft is dat nooit genoeg vertelde verhaal. Van doen wat ondenkbaar is, dood en verrijzenis. Van Pasen. Pasen, dat nooit voorbij is. Dat steeds opnieuw begint.

Kunst en Religie

Een bezoek aan de
Studentenkerk Nijmegen op
13 februari 2020

Op een zeer regenachtige donderdagochtend troffen een aantal parochianen elkaar bij de studentenkerk, om door pastor John Hacking meegenomen te worden op een reis door zijn schilderijenwereld. Het werd een bijzondere reis. In een tweetal filmpjes gaf John een inkijkje in de schilderijen die hij maakt. Hij schildert kleurrijke landschappen. Meestal gaat hij uit van een foto of ansichtkaart van een landschap. De foto/kaart plakt hij op doek en dan vult hij dat landschap naar eigen inzicht aan. Zo verbindt hij oud met nieuw, en ontstaan verrassende vergezichten of waterpartijen.

foto Ceciel Rutten

Inzet is de zoektocht naar sporen van een transcendente werkelijkheid in het landschap. Licht en vorm, ochtend en avond, berg en zee kunnen een vingerwijzing geven. Het goddelijke en de natuur vallen bij hem niet samen zoals bij veel schilders in de romantiek. Het landschap verwijst. De betekenis wordt door de toeschouwer die naar het landschap kijkt toegevoegd. Dit proces van betekenisgeving, dat in de semiotiek 'semiose' wordt genoemd, vindt achteraf plaats. De titel van het werk wijst al vaak in die richting. Zelf spreekt hij graag over een 'sacrale dimensie' in het landschap, die als vorm van betekenis zichtbaar kan worden gemaakt.

Naast landschappen schildert John aan de hand van diverse religieuze thema's als Maria en 'de zeven laatste woorden', en heeft hij een kruisweg geschilderd. John is autodidact. Hij schildert al vanaf zijn 14^e jaar. Uitgedaagd door een docent van zijn middelbare school, die hem een muur om te beschilderen aanbood, heeft hij zijn passie

ontdekt en ontwikkeld. Allerlei technieken heeft hij zich meester gemaakt, waarover hij enthousiast vertelt. Bijzonder is dat John voor zijn schilderverf eigengemaakte pigmenten gebruikt. Daarin ligt voor hem een moment van bezinning en aandacht voor datgene dat hem beweegt te schilderen.

Aandacht staat ook centraal in John zijn werk als pastor. Hij is er voor studenten als luisterend oor, en hij initieert allerlei activiteiten waardoor studenten meer inzicht krijgen in wie ze zijn. Daarbij gebruikt John ook kunst als middel. Zo is er een graf gedolven, zodat je contact met de aarde kunt maken als je daarin ligt. Je kunt, als je in het graf ligt, je afsluiten voor de directe buitenwereld, je blik naar de lucht richten en luisteren naar de geluiden om je heen. Een vorm van *memento mori*: bedenk dat je sterfelijk bent, dus maak wat van je leven.

foto Ceciel Rutten

Naast aandacht voor de studenten en universiteitsactiviteiten heeft John ook een rol op zondag als een kleine geloofsgemeenschap in de kerk samen viert. Regelmatig is hij voorganger, en hij vindt het heerlijk om een overweging te houden. De 'vierruimte' van de studentenkerk

oogt ruim met een prachtige lichtval door een gebogen wit plafond, waarop daglicht valt. Het is een herinrichting van een bestaand pand, waarin de opleiding verpleegkunde was gevestigd. Van deze inrichting - door Pim van Dijk, die ook de herinrichting van de Dominicuskerk heeft gedaan - zijn enkele bijzondere elementen te noemen. De stoelen staan rondom het altaar. Het kleurgebruik wordt gedomineerd door rode tinten die staan voor liefde, en blauwe tinten die staan voor levend water, de hemel en Maria. Opmerkelijk is het gebruik van de materialen glas en hardsteen. Met die twee tegenpolen, breekbaarheid en robuustheid, wordt het hele leven omvat. Ook enkele elementen van de oude studentenkerk, als het houten kruis en het Mariabeeld, hebben in de nieuwe ruimte een plek gekregen.

Het is een uitnodigende en meditatieve ruimte, die ook door studenten regelmatig bezocht wordt. In het gebouw bevinden zich ook een islamitische gebedsruimte en een plaats waar koffie gedronken kan worden. Tussen 'vierruimte' en 'koffieruimte' bevindt zich weliswaar een glaswand, maar John benadrukt de eenheid van de ruimten. In de koffieruimte vinden religieuze activiteiten plaats, die zeker zo belangrijk zijn als de zondagse viering. Voor de bezoekers van de ochtend was dit ook de plek waar onder het genot van een kopje koffie of thee de inspirerende bijeenkomst werd afgesloten.

*Namens de werkgroep Kunst en Religie
Joyce Nissen en Ceciel Rutten*

Links met info:

<https://hotizonlandschap.weebly.com>; www.saatchiart.com/hacquinjean
Blog: <http://levenshorizonten>;
<http://mystiekfilosofie.com>
Video: <http://vimeo.com/jeanhacquin>

De koffiegroep: vrouwen voor vrouwen

Zoals u weet hebben wij als koffiegroep lange tijd een sociaal project gehad in Sri Lanka. Zeker 30 jaar lang hebben we geld gegeven om jongens en meisjes in de leeftijd van 4 tot 16 jaar naar school te laten gaan. We hebben altijd goede contacten met de betrokkenen gehad. Het Sri Lanka project is nu afgesloten. We gingen dus op zoek naar een nieuw goed en vooral sociaal project. Daar staan we voor als koffiedames. Vooral hulp aan vrouwen heeft onze aandacht.

Gambia

Via Noor Damen kwamen we in contact met de Stichting OOG, opgericht in Nederland in 2007. Deze stichting werkt samen met het KCHGF. 'Wat is dat?', vraagt u zich misschien af. Mies Roeffen en ik hebben goede informatie kunnen krijgen. We hebben gesproken met twee enthousiaste dames en raakten ervan overtuigd dat ons geld direct en goed gebruikt kon worden. KCHGF staat voor 'Kiang Central Holland Gambia Foundation'. In West-Gambia ondersteunen deze stichtingen basisonderwijs aan volwassenen, met

name vrouwen. Zo willen zij de levensomstandigheden van hen verbeteren. Daarnaast wordt hulp gegeven bij het opzetten van winstgevende projecten, zoals een groentetuin. Dat levert gezond voedsel op, maar ook geld om kinderen naar school te sturen. Noor Damen kan u er meer over vertellen. Achter in de kerk liggen enkele nieuwsbrieven van de stichting.

Oeganda

We hebben nog een aanvraag gekregen, namelijk van Betty Smits van Sonsbeek, u zeker bekend. Zij heeft een vriendin, wier kleindochter arts is in Oeganda. Het is Tamar Waiswa-Goossens. Tamar werkt daar op het platteland van Mukono. Ze heeft een kinderkuis en een medische post. De focus ligt in eerste instantie

op moeder en kind. Ze geeft onder meer voorlichting over aids, anticonceptie, goede voeding en hygiëne. Meisjes worden gevaccineerd tegen tetanus en ontvangen afripads (uitwasbaar maandverband) zodat zij tijdens de menstruatieperiode onderwijs kunnen blijven volgen. Haar hele werk is gericht op verbetering van leefomstandigheden (veel kinderen zijn ondervoed) en scholing van vrouwen. Betty kan u daar zeker meer over vertellen. De Rob Foundation (genoemd naar haar overleden vader, Rob) beheert het geld voor haar werk in een eigen stichting en zorgt dat dit geld rechtstreeks bij Tamar terecht komt. Achter in de kerk treft u meer informatie aan. In onderstaand artikel stelt Tamar zich aan u voor.

Als koffiedames hebben we binnen Effata leuke sociale contacten. Wij zijn er in de kerk voor u, maar als vrouwen willen we ook iets betekenen voor vrouwen in de ontwikkelingslanden. Voor mij is het belangrijk dat die vrouwen en met name jonge meisjes de kans krijgen zich te ontwikkelen en een goede toekomst kunnen opbouwen. Dus weest u, zoals altijd, gul met uw gaven. Wij letten er streng op dat het geld op de goede plaats terecht komt. Dank u !

Lily Beijnes van der Kun

Het werk van 'The Rob Foundation' in Oeganda

Allereerst, wat leuk dat jullie mijn werk in Oeganda willen steunen! Mijn naam is Tamar Waiswa-Goossens en ik ben 30 jaar oud. Ik ben geboren in Nijmegen en opgegroeid in de buurt van Deventer. Sinds 2007 heb ik mijn hart verloren aan Oeganda. Op 10-jarige leeftijd schreef ik al een opstel dat ik dokter zou worden in Afrika, en ik durf niet te zeggen waar dat op gebaseerd is. Acht jaar later, nadat ik in 2007 voor het eerst in Oeganda geweest was, wist ik het zeker. Ik zou dokter worden en dan in Oeganda gaan werken. In 2008 begon ik aan mijn studie en sinds 2014 woon ik in Oeganda. Eerst nog studerend, sinds 2015 ben ik officieel arts. Ik werk vol passie op de plek waar het allemaal begon.

Al die tijd ben ik werkzaam geweest voor een organisatie met een kinderkuis, een opvang voor veelal letterlijk weggegooiden kinderen: weeskinderen en kinderen die omwille van hun veiligheid niet thuis kunnen zijn. Daarnaast is er een kliniek op het terrein, vergelijkbaar met een huisartsenpraktijk, waar patiënten indien nodig opgenomen worden, vrouwen bevallen, en kinderen met ondervoeding specialistische behandeling krijgen. Een prachtige uitdagende combinatie.

Mijn hart ligt ook bij preventie. Kinderen horen niet in een kinderkuis of ziekenhuis, voorkomen is beter dan genezen. Wij willen er op uittrekken, voorlichting geven aan kinderen en volwassenen, en preventieve zorg bieden. Preventieve zorg kent vele verschillende vormen zoals: vaccinaties om meiden te beschermen tegen tetanus of baarmoederhalskanker, en uitwasbaar maandverband, zodat ze niet iedere maand enkele

Familie Waiswa

dagen school missen. Of juist het verstrekken van anti-conceptie middelen, zodat het risico op ongewenste of ondervoede kinderen een stuk kleiner wordt omdat mensen kiezen voor kinderen op het moment dat ze er klaar voor zijn. Dit is precies waar The Rob Foundation in actie komt. Dankzij deze stichting kan ik wekelijks met een team deskundigen er op uittrekken naar dorpen en scholen en kan ik naast mijn werk in het kindertehuis en de kliniek daadwerkelijk iets betekenen voor de mensen in onze omgeving.

Ik vertrok naar Oeganda als arts in spe. Mijn keuzejaar tijdens de opleiding volbracht ik in Oeganda. Inmiddels ben ik arts, gelukkig getrouwd en heb ik twee prachtige dochters. Ik ben erg blij met de belangstelling die u heeft voor het werk van The Rob Foundation in Oeganda en zeer dankbaar voor uw steun. Voor meer informatie kunt u kijken op www.therobfoundation.nl of mij persoonlijk benaderen via tamar@therobfoundation.nl

Tamar Waiswa-Goossens

Vastenmaaltijd 2020 geïnspireerd samen eten

Er waren 44 mensen samengekomen in de dagkapel om zich tijdens een maaltijd te bezinnen op het vasten en de weg naar Pasen. Mensen van Effata, maar ook van de Antonius van Paduakerk, de DoRe-kerk en de Oud-Katholieke kerk. Het was een geanimeerde avond; men stond open voor elkaar: Effata!

Omdat de vastenactie dit jaar in het teken staat van het Frans van der Lugt Centre in Beiroet (alweer voor de vierde keer, maar hulp blijft nodig) begonnen we met een verhaal over de reis die Rob van Woerkom (AvP) in 2019 gemaakt heeft naar Beiroet. In de Paasvakantie was het Centrum dicht, maar er waren voldoende mensen ter plaatse om een indruk te geven van de activiteiten. Naast kinderen die les krijgen worden ook volwassenen opgevangen. Vrouwen krijgen bijvoorbeeld les in koken, make-up en/of haarverzorging. Tijdens het werken aan een verzorgd uiterlijk wordt aandacht geschonken aan het innerlijk - de verwerking van de trauma's die er zijn. Trauma's vanwege de vlucht uit het eigen land, het achterlaten van bezit, relaties en familie, en in een ander land met weinig middelen moeten rondkomen. De menselijke waardigheid is in het geding: je bent geen vluchteling meer maar hebt een

beroep. Zo kun je als kapster of visagiste een beetje bijverdienen.

De huisvesting in het overvolle Beiroet is belabberd. Vaak is maar één kamer beschikbaar, waarvoor fors betaald moet worden. Rob en zijn vrouw hebben verschillende ouders bezocht en hun verhalen aangehoord. Ook de docenten van het Frans van der Lugt Centre gaan regelmatig op huisbezoek en proberen rust te brengen in de spanningen die er zijn als men zo opgekropt op elkaar zit. Dat is ook beter voor het welzijn van de kinderen van de school. Zij houden hun dromen: als ze op school goed hun best doen, dromen ze ervan later naar de universiteit te gaan om te studeren voor dokter, ingenieur of advocaat.

Rob illustreerde zijn verhaal met foto's, en *en passant* liet hij een paar foto's zien van zijn ontmoeting met de toen nog levende Frans van der Lugt, zes jaar geleden.

Daarna maakten we ons klaar om te beginnen met de maaltijd. Met een lied, een gedicht en de vredeswens naar elkaar (onthand natuurlijk) werden we geestelijk voorbereid. Daarna brak Anton het brood (na een rituele handwassing; het echte handenwassen was al gebeurd in het keukentje) en deelde het uit aan de tafels. Vervolgens kon men warm eten opscheppen uit drie

warmhoudketels, die gevuld waren door zeven keukenprinsessen, met een eenvoudige doch voedzame maaltijd.

Na de maaltijd ging een echte collectezak rond, waarin men de kosten voor de maaltijd en een toegift voor het Frans

van der Lugt Centre kon deponeren. De opbrengst was € 550,-, goed voor 16 rugzakjes die de kinderen mee naar school krijgen.

Met een evangelielezing over een lamp die niet onder de korenmaat mag stralen en een zegebede werd de avond besloten. Voorlopig de laatste bijeenkomst in kerkelijk verband. Onze opdracht is te gaan stralen in deze donkere coronatijden.

Anton van der Meer

Duurzaamheid

Het lijkt alsof ik een zee van tijd heb nu veel bijeenkomsten, vergaderingen etcetera zijn geannuleerd vanwege het besmettingsgevaar met het coronavirus. Dat is niet echt zo, want mijn werk in het ziekenhuis gaat gewoon door, evenals het huishouden, mijn zangoefeningen en andere dagelijkse beslommeringen. Toch ben ik vandaag gaan wandelen om boodschappen te doen. Onderweg heb ik genoten van het zonnetje dat al behaaglijk aanvoelt, van de bloeiende forsythia, blauwe druifjes en uitbundig zingende vogeltjes.

Geïnspireerd thuisgekomen ben ik achter mijn laptop gaan zitten om dit artikeltje te schrijven. Even surfen op het wereldwijde web en snuffelen in het materiaal dat ik van kerkgangers over duurzaamheid krijg, levert het volgende materiaal aan tips over duurzaamheid op.

Sinds een paar weken heb ik een 'abonnement' op info@climatechain.nl. Tweemaal per week krijg ik een mail met tips over duurzaamheid. En het zijn allemaal praktische tips, die makkelijk uit te voeren zijn. Bijvoorbeeld: maakt u iets in de oven klaar? Ovens werken beter zonder onnodige bakplaten en folies die de luchtstroming belemmeren! Of: kook als het kan met de deksel op de pan. Dat is echt een makkelijke manier om milieubewust te koken. De hitte in de pan blijft er beter door bewaard, waardoor u minder kooktijd en energie nodig hebt. Echt heel praktisch dus. Misschien iets voor u om ook een paar maal per week, het aantal keren kunt u zelf bepalen, een mailtje te ontvangen? Meldt u zich dan aan.

Vroeger gingen veel mensen in het voorjaar 'aan de schoonmaak'. Tegenwoordig gebeurt dat minder. Toch leiden de eerste zonnestrallen bij mij wel tot opruim- en poetskriebels. De middelen die ik gebruik om te poetsen zijn zoveel mogelijk milieuvriendelijk, en tegenwoordig doe ik de was met zeepnoten. Ik was daar sceptisch over, maar ze werken echt. Vier zeepnoten in een katoenen zakje bij het wasgoed in de machine, en als wasverzachter schoonmaakazijn met een geurtje. Wasmachine laten draaien en u krijgt een schone en zachte was. Op: <https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/schoonmaken/schoonmaaktips/> vindt u nog veel meer schoonmaaktips.

Vlak voor Pasen kunnen natuurlijk de 'groene' en duurzame paasversieringstips niet ontbreken. Maak zoveel mogelijk gebruik van bloeiende takken of bloemen uit eigen tuin, Bloemen die nu bloeien kregen in de volksmond vaak de naam paasbloem, bijvoorbeeld de narcis, sleutelbloem, dotterbloem, paardenbloem en hyacint. De keizerskroon kreeg door de vorm van haar bloemen de volksnaam paasklokken. Ook

muurbloem en steenbreek herinneren aan de opstanding: het leven is sterker. Waar u ook voor kiest, probeer zo veel mogelijk netjes op te bergen en volgend jaar weer te gebruiken. Uiteraard heb ik het dan niet over de lekkere gekookte eitjes. Maar een paastak kunt u prima opbergen, evenals de paasversiering die in de paastak hangt. Op deze manier kunt u echt investeren in bijvoorbeeld een mooi tafellaken speciaal voor Pasen, en gave linnen servetten in een mooie paaskleur.

Joyce Nissen

Uitgestrooid...

Bijzondere gebeurtenissen werpen vaak hun schaduw vooruit, maar dit bericht is er eentje uit de categorie 'achteraf'. Het handelt wel over een bijzondere gebeurtenis. Een gebeurtenis rechtstreeks verbonden aan de eerste jaren van onze Dominicuskerk. Te mooi om niet met u allen te delen.

Koster Arie Janssen

Alleen parochianen die er vanaf het eerste uur bij betrokken waren weten nog van koster Janssen. Hij woonde met vrouw en kinderen tegenover de kerk, op de Groenewoudseweg no 11. Wie in het bezit is van het wonderschone boek van Willem Pelser "*Tussen pauw en feniks*" kan op blz. 109 lezen over zijn aanstelling in 1952.

Waar gaat het nu om? Afgelopen jaar, tijdens de open uren van de kerk op monumentendag, werd ik aangesproken door zijn dochter Renate. Zij meldde mij dat haar vader was overleden en gecremeerd. Een paar jaar eerder ook haar moeder, en nu was ze op de open dag naar de kerk gekomen met een vraag. Arie, haar vader, 'koster Janssen' zoals we toen allemaal moesten zeggen, had kort voor zijn overlijden de wens geuit om na zijn crematie te worden uitgestrooid in de voortuin van onze kerk. Liefst samen met zijn vrouw. Deze vraag werd mij doorgespeeld bij de ontmoeting op de monumentendag.

Wanneer je zo'n vraag krijgt, kun je twee dingen doen. Je kunt er eindeloos over vergaderen - of het wel of niet mag en of we dat wel of niet zouden moeten doen - maar in mijn onschuld heb ik de vraag met 'Ja' beantwoord, de andere mogelijkheid.

Na wat heen-en-weer-gemail is uiteindelijk gekozen voor de namiddag van zaterdag 11 januari jongstleden. Kwam goed uit in alle agenda's, en bovendien hoorde ik op de dag zelf van de kinderen dat het de trouwdag van hun ouders was. Mooier kon het niet. We hebben elkaar ontmoet bij een kopje koffie in het secretariaat, en daar hebben we bijgepraat en herinneringen uitgewisseld. Mijn broer Jos was misdienaar in die tijd, en ik mocht als misdienaar van het Albertinum bij uitvaarten wel eens 'invallen', omdat de Stella Matutina school (= Klein Heijendaal) nu eenmaal vlak bij de kerk was. Koster Janssen was dan altijd streng, maar achteraf dankbaar. In de dagkapel hebben we een korte gedachtenis gehouden met zijn vieren, en daarna zijn koster Arie Janssen en zijn vrouw uitgestrooid in de voortuin van de Dominicuskerk.

Opdat u het maar weet. Het monument heeft weer aan waarde gewonnen.

René Klaassen

Kort allerlei

Muzikale begeleiding

Het zal u niet ontgaan zijn; sinds enige tijd kent Effata twee nieuwe muzikale begeleiders van vieringen:

Tanja Taale woont in Wageningen. Zij heeft een lespraktijk aan huis met voornamelijk pianoleerlingen en enkele leerlingen blokfluit en altblokfluit. Daarnaast leidt en begeleidt ze het koor van de oecumenische kerk in Ede en de vrijzinnige geloofsgemeenschap in Bennekom en Renkum.

Paul Ballhaus maakt deel uit van een groep organisten die verbonden is aan de PKN kerk in Huissen. Paul speelt vanaf zijn jeugd orgel. Door zijn baan als leraar en onderwijsontwikkelaar heeft hij op vele plaatsen gewoond, waar hij steeds liturgisch en muzikaal actief was. Naast orgelspelen zingt Paul in een kamerkoor en was hij vaak dirigent. Daarnaast speelt hij sinds zijn pensionering basgitaar in een popband en piano in het combo van een blaasorkest.

Effata Dominicuskerk

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen
☎ 024-3 65 60 69
IBAN NL 29 ABNA 0436 6614 46
t.n.v. Effataparochie
✉ www.effataparochie.nl

Onderdeel van Stefanusparochie

Berg en Dalseweg 40
6521 JJ Nijmegen
info@stefanus.nl
✉ www.stefanusparochie.nl

Bereikbaarheid

Pastoraal team Effata

Pastor Hans Hamers
hhamers@glazenkamp.net
☎ 06 - 19573987
René Klaassen
frklaassen@caiway.nl
☎ 024 - 3562968
☎ 06 - 10510849

Parochieadministratie / Secretariaat

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen.
van dinsdag t/m donderdag
van 10.00 tot 12.30 uur
☎ 024-3656069
✉ post@effataparochie.nl

Voor spoedgevallen buiten deze uren

Rudie Luiken
☎ 06-21547952

Voor uitvaarten afspreken

☎ 06-48748727

Colofon

Redactie

Marcel Becker (eindredactie)
Hans Hamers
Elly Heuvel-Versteegen (opmaak)
Anton van der Meer
Betty Smits van Sonsbeek
Kroniek Fons Fiselier
Webmaster Ab Blom
E-mailadres
✉ redactie@effataparochie.nl

Verspreiding parochieblad

Ted Hoyng
Elly Voss ☎ 024-8480938
✉ evoss@fo.nl

5 mei 1945 - 5 mei 2020

*Dat een nieuwe wereld komen zal
(vredeslied)*

*Dat een nieuwe wereld komen zal
waar brood genoeg –
en water stroomt voor allen.*

*Daar bouwen wij veilige buurten
wonen dooreen in wijken van vrede
in schaduw van bomen.*

*Geen kinderen zullen daar sterven
oude mensen maken hun dagen vol
en jonge mensen zullen daar pas
op hun honderdste sterven.*

*Wij zullen niet voor de leegte zwoegen
geen kinderen baren voor de verschrikking.
De wolf en het lam
zullen weiden tezamen:
wij leren de oorlog af.*

*Dat een nieuwe wereld komen zal
waar brood genoeg –
en water stroomt voor allen.*

*naar Jesaja 65
Huub Oosterhuis*

Deze uitgave is financieel mede mogelijk gemaakt door
De Vinotheek www.vinotheek.nl
Haerkens BV www.haerkens-bv.nl
Gommers Nijmegen BV www.gommers.nl
Janssen Repro www.janssenrepro.nl
Klopper & Kramer Uitvaartcentrum Oud-Mariënboom www.KK.nl
Bloemisterij Het Molentje www.bloemisterijhetmolentje.nl
Kookstudio en Catering 'Uit-Koken' www.uit-koken.nl
Natuursteenbedrijf G. van Leeuwe b.v. www.gvanleeuwe-natuursteen.nl